

UNIFORMA ECHIPELOR DE BASCHET - ELEMENT AL IMAGINII UNIVERSITĂȚII TEHNICE A MOLDOVEI

Mihaela POSTOVAN

Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie

Rezumat: Consolidarea imaginii Universității Tehnice a Moldovei se realizează, în primul rând, prin programe de studii și cercetare de calitate și excelență academică înaltă. Totodată, existența echipelor sportive, care evoluează la competiții de diferit nivel sub egida UTM, ridică problema încadrării imaginii vizuale ale acestor echipe, prin prisma uniformelor purtate în conceptul politicii de identitate a universității. Totodată, uniforma pentru sportul de performanță trebuie proiectată cu respectarea cerințelor impuse de federațiile sportive de resort și de asigurare a funcționării optime a organismului sportivului.

Cuvinte-cheie: uniformă pentru baschet, imagine

Introducere

Universitatea Tehnică a Moldovei (în continuare UTM), în trecut Institutul Politehnic a stat la baza dezvoltării baschetului moldovenesc prin instituirea echipei „Politeh”, care, încă la începutul anilor 70 ai secolului XX a atestat primele victorii la Jocurile Studentești ale URSS. Astăzi, la UTM evoluează 2 echipe de baschet – una masculină și una feminină, care atestă performanțe în competiții de diferit nivel.

Ca și oricare tip de sport, baschetul nu poate fi perceput fără echipament corespunzător, iar principala sursă de identificare a echipei este uniforma purtată de jucători în timpul meciurilor.

1. Istoricul apariției.

Baschetul ca sport își are începutul în 1891, iar ca fondator – pe James Naismith de la Springfield Colleged în Springfield, Massachusetts. Primii jucători de baschet purtau îmbrăcămintea proprie de antrenamente, care, ca regulă era formată dintr-un compleu compus din pantaloni lungi și un tricou, ambele fiind din lână. Abia în 1920, când jocul a devenit popular în rândul studenților din colegii, a fost ridicată problema oportunității de elaborare a unei uniforme, primul imbold fiind dictat de necesitatea de identificare a echipei de adversari. În perioada 1920-1940 pantalonii au pierdut din lungime, iar față de tricouri a fost impusă cerința de a fixa terminația în pantaloni pentru a evita accidente. Evoluția substanțială în uniforma de baschet a fost înregistrată în perioada 1940-1960, odată cu apariția fibrelor sintetice care au detronat lâna ca materie primă pentru confecționarea îmbrăcămintei sportive de performanță. În această perioadă pantalonii au pierdut substanțial din lungime, fiind fixați cu betelii elastice. Odată cu epoca freestyle, uniforme pentru baschet au prins culoare și au devenit mai potrivite pe corp. Până la mijlocul anilor 1970 pantalonii din satin au fost înlocuiți cu pantaloni din tricot, iar ca materie primă de bază s-a trecut la un amestec din bumbac și poliester. Versiunea contemporană a uniforme pentru baschet a fost concepută în 1988, la solicitarea renumitului Michael Jordan, care din motive estetice a optat pentru o variantă mai lungă a pantalonilor [1].

2. Cerințe impuse uniforme moderne de baschet.

Cerințele specifice produselor de îmbrăcămintă pentru baschet se stabilesc, pornind de la faptul, că acestea nu trebuie să împiedice mișcările jucătorului, să ofere suficientă libertate de acțiune, în timpul salturilor sau posibilelor căderi materialul nu se va deforma sau deteriora, materialul trebuie să asigure microclimatul subvestimentar adecvat prin capacitatea sporită de transport a umidității spre exterior, necesitatea de identificare a echipei sau a jucătorului.

Aspectele menționate determină principalele criterii de grupare a cerințelor impuse produselor pentru sport și anume: caracterul activității sportive (sport profesionist sau sport în timpul liber); condiții climatice (în sală sau afară); fiziologo-igienice (izolare termică scăzută, capacitatea înaltă de transfer a vaporilor de apă, capacitate scăzută de absorbție a transpirației lichide), corespondența dimensională în statică și dinamică (tipodimensiunea, asigurarea libertății în mișcare). Acestor cerințe corespund, în mare parte tricourile contemporane, care prezintă variabilitate mare și sunt capabile să acopere cerințele prin: capacitate de izolare termică; permeabilitate la aer și vapori de apă, porozitate, capacitate de transfer și stocare a umidității, viteză mare de transport a umidității lichide, întreținere facilă, viteză înaltă de uscare, caracteristici igienico-funcționale, masă redusă, tușeu plăcut la purtare, indicele de transport a umidității la suprafața tricotului.

Astfel, tricourile ca materie primă prezintă un șir de avantaje valoroase pentru caracteristicile îmbrăcăminteii sport:

- elasticitatea - nu împiedică mișcarea și sporește comoditatea produselor;
- structura adecvată - dezvoltarea noilor tipuri de materie primă, a căror caracteristici funcționale sunt puse în evidență datorită structurii;
- asigurarea unui microclimat subvestimentar datorită prezenței unei cantități suficiente de aer;
- asigurarea posibilității de aplicare a unor tehnici de tricotare moderne, ceea ce permite obținerea produselor optime din punct de vedere funcțional;
- susținerea principalei funcții a produselor de îmbrăcăminte pentru sport - termoreglarea corpului sportivului. [2]

3. Uniforma contemporană pentru baschet.

Actualmente, toate uniformele de baschet, indiferent de grupul de vârstă și sex al purtătorilor, sunt formate dintr-un tricou fără mâneci, pantaloni scurți și încălțăminte. Pe spatele tricoului este imprimat numărul jucătorului, iar echipele dedicate au adoptate game cromatice de identificare a acestora. Fiecare echipă deține cel puțin două seturi de uniforme- unul de culoare deschisă și unul de culoare închisă. Ca regulă, echipa gazdă îmbracă echipamentul de culoare deschisă. Din sezonul 2017-2018, NBA a eliminat distincția dintre uniformele "de casă" și "de vizită". Dreptul de a selecta culoarea îi revine gazdei, iar adversarul este obligat să poarte orice culoare care contrastează suficient de puternic cu culoarea aleasă de echipa gazdă. [3]

4. Uniforma în contextul imaginii UTM.

În contextul politicii de identitate vizuală, expusă în ghidul de imagine al UTM, integritatea imaginii Universității este un rezultat al activităților de promovare cu participarea tuturor membrilor comunității academice [4]. Astfel, echipele sportive, care activează și participă la competiții sub egida UTM trebuie să contribuie la promovarea Universității, inclusiv prin mijloace de identitate vizuală. Aspectele de identitate vizuală sunt puse în evidență de echipele mari, cu renume, precum și de echipele aflate sub egida diverselor federații. Federația Națională a Colegiilor de Stat din Statele Unite ale Americii – organizație cu tradiții de circa o sută de ani elaborează și impune reguli stricte care vizează aspectul exterior al uniformelor sportive pentru baschet [5]. Federația impune prezența denumirii instituției de învățământ pe fața tricoului, precum și a logo-ului acesteia. Mai mult ca atât, denumirea instituției poate apărea și pe spatele tricoului, înlocuind numele jucătorului. Aceste tradiții de identificare și de promovare a imaginii unei instituții cresc gradul de vizibilitate a acesteia, iar existența ghidului de imagine al UTM induce ideea aplicării prevederilor acestuia în toate activitățile aferente Universității, inclusiv cele sportive.

De menționat că ghidul, identificând culoarea de bază, oferă și paleta cromatică suplimentară – fapt ce favorizează și canalizează căutările stilistice în materie de îmbrăcăminte sport. Utilizarea logo-ului în condițiile ghidului de imagine va permite promovarea Universității prin elemente vizuale distincte.

Bibliografie

1. <http://www.allensportswear.com/history-basketball-uniforms>
2. Fărîmă D., Balan S., Tutunaru I., Irovan M., Confort și performanță în sport. Institutul Național de Inventică, Iași, 2007.
3. https://en.wikipedia.org/wiki/Basketball_uniform
4. Ghid de imagine UTM.
5. <https://www.nfhs.org/activities-sports/basketball/>